

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՓԱՐԻԿՅԱՆ Ֆ.Յ., ԲԱԲԱՅԱՆ Ա.Ս.

ՄԱԿԵՐԵՎՈՒԹՅՆԵՐԻ ԶԵՎԱԿՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՆԹԱՅՈՒՄ ԳԱԶԱՅԻՆ
ՄԻՋԱԿԱՅՐԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ 581

ԱՐԶՈՒՄԱՆՅԱՆ Ա.Ս., ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ Յ.Ս.

ՍՈՒՏԱԿԵ ԿՏՐՈՂ ԹԻԹԵՂԻԿՆԵՐՈՒՄ ԶԵՐՄԱՅԻՆ ԴԱՇՏԻ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒՄԸ
ՈՇ 59-1 ԱՐՈՒՅՐԻ ՖՐԵԶՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ 587

ԳԱՐԻԻԵԼՅԱՆ Դ.Ս.

ԱՆԸՆԴՀԱՏ ԶՈՒԱԶԱՆԳՎԱԾԻ ԿԵՂԵՎԻ ԾԱԶԵՐԻ ԼԱՐՎԱԾԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԸ
ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՍԱՌԵՑՄԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ 592

ԱՐԱՄԼՅԱՆ Ս.Գ., ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ Ա.Ս., ԶԱԲԱՐՅԱՆ Ա.Դ., ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ Ա.Ա.

ԲԱՐՁՐ ՏԵՍԱԿԱՐԱՐ ԱՄՐՈՒԹՅԱՄԲ ԿՈՄՊՈԶԻՏԱՅԻՆ ՀԱԿԱՇՓԱԿԱՆ
ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՍՏԱՑՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԻՄՈՒՆԵՆԵՐԸ 600

ԴԱՎԻԴՅԱՆ Ժ.Դ., ՀԱԿՈՐՅԱՆ Ս.Զ.

ԿԵՆՆԱԾԻՆ ԳԱԶԻ ԵՎ ԾԱՌԱԳԱՅԹՄԱՆ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՈՉ
ԿՈՆՏԱԿՏԱՅԻՆ ԱԶԵՑՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ 607

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ Ա.Գ., ԳԵՈԿՉՅԱՆ Օ.Ղ., ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ Բ.Վ., ՀԱԿՈՐՅԱՆ Գ.Գ.

ՆՈՐ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐ ՍԻԼԻԿԱՅՈՂԱՅԻՆ ԱՊԱԿԻՆԵՐԻ
ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԵՓՄԱՆ ՈՒ ՀԱՅԹԱՅԹՄԱՆ ՄԻԱՓՈՒԼ
ԵՂԱՆԱԿԸ 613

ՎԱՆԴՈՒՆՑ Տ.Վ.

ՄԱԳՆԵՏԻՏԻ ՍՏԱՑՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՂ 620

ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ Վ.Դ., ԱՐԱՄՅԱՆ Տ.Ս., ՄԱՍՈՒՆՅԱՆ Մ.Է.

ՊՂՆՁԻ ՍՈՒԼՖԻԴԱՅԻՆ ԽՏԱՆՅՈՒԹԵՐԻ ՌԵԱԿՑԻՈՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ-
ՆԵՐԻ ՄԵԾԱՑՄԱՆ ԵՎ ԱԼՅՈՒՄԻՆԱԹԵՐՄԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿՈՎ ՊՂԻՆՁ-
ԵՐԿԱԹԱՅԻՆ ՀԱՎԵԼԱՆՅՈՒԹԵՐԻ ՍՏԱՑՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՅԻ ՄԵԱԿՈՒՄԸ 626

ՀԱԿՈՐՅԱՆ Լ.Ս.

ՏՈՒՖԻ ԿՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՈՒՄԸ ՈՐԻՂ ԿՏՐՎԱԾԵԻ ԶԱՐԵՐ
ԱՐԴՅՈՒՆԱՀԱՆՈՂ ԲԱՅԱՀԱՆՔԵՐՈՒՄ 635

ԽԱՉՏՐՅԱՆ Վ.Ս., ՀԱԿՈՐՅԱՆ Ա.Գ.

ԷԼԵԿՏՐԱԼԵՆԵՐԳԵՏԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԼԱՎԱՐԿՎԱԾ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ԹՎԱՅԻՆ ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ՄՈՂԵԼԻ ԻՐԱՑՈՒՄԸ ԴԱՆՑԻԳՎՈՒԼՖԻ
ՏՐՈՀՄԱՆ ՄԵԹՈՂՈՎ 642

ՇԱՀԱԶՅԱՆ Ս.Դ., ԽՈՍՏԻԿՅԱՆ Գ.Ս., ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ Պ.Ս., ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ Ա.Ս.

ՏՐԱՆՖՈՐՄԱՏՈՐԱՅԻՆ ԿԱՊՈՎ ԵՂԱՆՆԵՐՈՒՄ ԵՐԿՊԱՏԻԿԱՅԻՆ ՈՉ
ՄԻՄԵՏՐԻԿ ԿԱՐՃ ՄԻԱՑՄԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿ 656

ՔՆՈՒՆԻ Տ.Ս.

ԷԼԵԿՏՐԱԼԵՆԵՐԳԻԱՅԻ ՊԱՀԱՆՁԱՐԿԻ ԶԳԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ
ՆՐԱ ԱՐԺԵԵԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՇԽԻՉ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ 663

ՀԱԿՈՐԱՅԱՆ Է.Ա., ՊԻՏԿԵՎԻՉ Գ.Ի.	
ՄԵԾ ԲԵՌՆՈՒՄԱԿՈՒԹՅԱՄԲ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԻ ԶԱՐԾԱՅԻՆ ԷԼԵԿՏՐԱՅԱՂՈՐԴԱԿԻ ԱՂԱՊՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ	673
ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ Վ.Մ., ՍԱՐԳՍՅԱՆ Գ.Ս.	
ՌԵԶՈՆԱՆՍԱՅԻՆ ԻՆՎԵՐՏՈՐԻ ՌԺԱՅԻՆ ԲԱՆԱԼԻՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՋԱՏՄԱՆ ԿՈՐՈՒՄՏՆԵՐԻ ՀԵՏԱՁՈՏՈՒՄ	683
ԱԶԻԶԱԲԵԿՅԱՆ Յ.Վ., ԱԶԻԶԱԲԵԿՅԱՆ Յ.Յ., ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ Է.Յ., ՂԱԶԱՐՅԱՆ Ռ.Ա.	
ԵՐԿԿՈՐՈՂԻՆԱՏԱՅԻՆ ԹԵԶԱՉԱՓ	691
ՆԱԼԱՍՆԴՅԱՆ Ս.Գ., ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ Գ.Ռ.	
ԲԱԶՄԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԲԺՇԿԱԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐԸ ՈՐՊԵՍ ԲԻՈՐԱՅԵԿՏԻ ՀԵՏԱՁՈՏՄԱՆ ՀԱՄԱՊԻՏԱՆԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳ	694
ԿԱՐԱՅԱՆ Յ.Ս.	
ԶԱՆՏԱՅԻՆ ՆԵՅՐՈՆԱՅԻՆ ՀԱՇՎԱՐԿՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	702
ՄԵԼԻՔՅԱՆ Վ.Շ., ԶՈՇԱՐՅԱՆ Ա.Յ., ՉՈՐԱՆՅԱՆ Ս.Գ., ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ Ա.Վ., ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ Ա.Գ.	
1.5 ԲԻՏ ԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔՈՎ ՀԱՐԱՅՈՍԱՅԻՆ ԱԹՎԻ ԼՐԱՅՈՒՑԻՉ ԿԱՐԳՈՎ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՂ	709
ՀԱԿՈՐԱՅԱՆ Ա.Յ.	
ԲԱՐՁՐ ԶԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆԱՅԻՆ ԳԵՐՀԱՂՈՐԴԻՉ ԹԱՂԱՆԹՆԵՐԻ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ ՕՊՏԻԿԱՊԵՍ ՂԵԿԱՎԱՐՎՈՂ ՖԻԼՏՐԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԻ ՊՐԵԼԱՎՈՐՈՒՄԸ	717
ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ Ռ.Ա., ՊՈՂՈՍՅԱՆ Ա.Վ.	
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՋԱՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈՂՆԵՐԸ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ	724
ԱՇՉԻՅԱՆԹ Է.Պ.	
ԽՈՂՈՎԱԿԱՇԱՐՈՒՄ ՀԵՐՈՒԿԻ ԹԱՓԱՌՔԻ ԽՆԴՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԵՐԼՈՒԾԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ	728

СОДЕРЖАНИЕ

ПАРИКЯН Ф.А., БАБАЯН А.С.

ОБ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ГАЗОВЫХ СРЕД ПРИ
ФОРМИРОВАНИИ ПОВЕРХНОСТЕЙ 581

АРЗУМАНЯН А.М., МАНУКЯН О.С.

ИССЛЕДОВАНИЕ ТЕМПЕРАТУРНОГО ПОЛЯ В РЕЖУЩЕЙ ПЛАСТИНЕ ИЗ
КОРУНДА ПРИ ФРЕЗЕРОВАНИИ ЛАТУНИ ЛС 59-1 587

ГАБРИЕЛЯН Д.С.

НАПРЯЖЕННОЕ СОСТОЯНИЕ У ТРЕЩИН КОРКИ НЕПРЕРЫВНОГО
СЛИТКА В ЗОНЕ ВТОРИЧНОГО ОХЛАЖДЕНИЯ..... 592

АГБАЛЯН С.Г., СТЕПАНЯН А.М., ЗАКАРЯН А.А., ПЕТРОСЯН А.А.

ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПОЛУЧЕНИЯ КОМПОЗИЦИОННЫХ
АНТИФРИКЦИОННЫХ МАТЕРИАЛОВ С ВЫСОКИМИ УДЕЛЬНЫМИ
ПРОЧНОСТЯМИ 600

ДАВИДЯН Ж.Д., АКОПЯН М.З.

О НЕКОТОРЫХ ФАКТОРАХ ЭКОЛОГИЧЕСКИ ВРЕДНОГО НЕКОНТАКТ-
НОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ ТЕХНОГЕННОГО ГАЗА И ИЗЛУЧЕНИЯ 607

АМБАРЦУМЯН А.Г., ГЕОКЧЯН О.К., ПЕТРОСЯН Б.В., АКОПЯН Г.Г.

СВОЙСТВА НОВЫХ СОСТАВОВ ВЫСОКОКРЕМНЕЗЕМИСТЫХ СТЕКОЛ И
ОДНОСТАДИЙНАЯ МЕТОДИКА ИХ ВАРКИ И ВЫРАБОТКИ 613

ВАНДУНЦ Т.В.

НОВЫЙ МЕТОД ПОЛУЧЕНИЯ МАГНЕТИТА 620

МАРТИРОСЯН В.А., АГАМЯН Т.С., САСУНЦЯН М.Э.

ПОВЫШЕНИЕ РЕАКЦИОННОЙ СПОСОБНОСТИ СУЛЬФИДНЫХ
КОНЦЕНТРАТОВ МЕДИ И РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ ПОЛУЧЕНИЯ
МЕДНО-ЖЕЛЕЗНЫХ ЛИГАТУР АЛЮМИНОТЕРМИЧЕСКИМ СПОСОБОМ
..... 626

АКОПЯН Л.С.

УМЕНЬШЕНИЕ ПОТЕРЬ ТУФА НА КАРЬЕРАХ ПРИ ДОБЫЧЕ КАМНЕЙ
ПРАВИЛЬНОЙ ФОРМЫ 635

ХАЧАТРЯН В.С., АКОПЯН А.Г.

РЕАЛИЗАЦИЯ МАТЕМАТИЧЕСКОЙ МОДЕЛИ ОПТИМАЛЬНОГО
РАЗВИТИЯ ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ МЕТОДОМ
ДЕКОМПОЗИЦИИ ДАНЦИГА-ВУЛФА 642

ШАХБАЗЯН С.А., ХОСТИКЯН Г.М., МАНУКЯН П.С., АРУТЮНЯН А.М.

РАСЧЕТ ДВУКРАТНЫХ НЕСИММЕТРИЧНЫХ КОРОТКИХ ЗАМЫКАНИЙ В
ЦЕПЯХ С ТРАНСФОРМАТОРНОЙ СВЯЗЬЮ 656

ГНУНИ Т.С.

ОЦЕНКА ЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ СПРОСА НА ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЮ К ЕЕ
СТОИМОСТИ В РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЕ АРМЕНИИ 663

АКОПЯН Э.А., ПИТКЕВИЧ Г.И.	
АДАПТИВНАЯ СИСТЕМА УПРАВЛЕНИЯ ТЯГОВЫМ ЭЛЕКТРОПРИВОДОМ БОЛЬШЕГРУЗНОГО АВТОТРАНСПОРТНОГО СРЕДСТВА	673
МОВСЕЯН В.М., САРГСЯН Г.М.	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПОТЕРИ ПЕРЕКЛЮЧЕНИЯ СИЛОВЫХ КЛЮЧЕЙ РЕЗОНАНСНОГО ИНВЕРТОРА	683
АЗИЗБЕКЯН Г.В., АЗИЗБЕКЯН Г.Г., АРУТЮНЯН Э.А., КАЗАРЯН Р.А.	
ДВУКООРДИНАТНЫЙ НАКЛОНОМЕР	691
НАЛБАНДЯН С.Г., ХАЧАТРЯН Г.Р.	
МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИКО-БИОЛОГИЧЕСКИЙ КОМПЛЕКС КАК УНИВЕРСАЛЬНАЯ СИСТЕМА ИССЛЕДОВАНИЯ БИООБЪЕКТА	694
КАРАЯН Г.С.	
О КВАНТОВЫХ НЕЙРОННЫХ ВЫЧИСЛЕНИЯХ	702
МЕЛИКЯН В.Ш., КОЧАРЯН А.Ю., ЧОБАНЯН С.Г., МАТЕВОСЯН А.В., МАРТИРОСЯН А.Г.	
НОВЫЙ МЕТОД КОРРЕКЦИИ С ПОМОЩЬЮ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО РАЗРЯДА В КОНВЕЙЕРНЫХ АЦП С 1.5 БИТ СТРУКТУРОЙ	709
АКОПЯН А.Г.	
МОДЕЛИРОВАНИЕ ХАРАКТЕРИСТИК ОПТИЧЕСКИ УПРАВЛЯЕМЫХ ФИЛЬТРОВ НА ОСНОВЕ ВЫСОКОТЕМПЕРАТУРНЫХ СВЕРХПРОВОДНИКОВ	717
АВETИСЯН Р.А., ПОГОСЯН А.В.	
МЕТОДЫ ВЫБОРА ТАРИФНЫХ ФАКТОРОВ В МЕДИЦИНСКОМ СТРАХОВАНИИ	724
АЦИЯНЦ Э.П.	
ОБЩЕЕ АНАЛИТИЧЕСКОЕ РЕШЕНИЕ ЗАДАЧИ РАЗГОНА ЖИДКОСТИ В ТРУБОПРОВОДЕ	728

CONTENTS

PARIKYAN A.S., BABAYAN F.A.	
EFFECTIVENESS OF DIFFERENT GASEOUS MEDIUM APPLICATION IN THE PROCESSES	581
ARZUMANYAN A.M., MANUKYAN H.S.	
RESEARCH OF TEMPERATURE FIELD IN CUTTING PLATES FROM CORUNDUM DURING MILLING OF BRASS ЛС 59-1	587
GABRIEL YAN D.S.	
STRESS STATE OF THE CEASELESS MELTED INGOT NEAR THE CRUST CRACKS IN THE SECONDARY COOLING ZONE	592
AGHBALYAN S.G., STEPANYAN A.M., ZAKARYAN A.H., PETROSYAN A.A.	
TECHNOLOGICAL FUNDAMENTALS OF DEVELOPMENT OF COMPOSITE ANTIFRICTION MATERIALS WITH HIGH STRENGTH-TO-WEIGHT RATIO ..	600
DAVIDYAN J.D., HAKOBYAN M.Z.	
ON SOME FACTORS OF ECOLOGICALLY HARMFUL NONCONTACT INFLUENCE OF TECHNOGENIC GAS AND RADIATION	607
HAMBARDZUMYAN A.G., GEOKCHYAN O.K., PETROSYAN B.V., HAKOBYAN G.G.	
PROPERTIES OF HIGH-SILICEOUS GLASSES WITH A NEW COMPOUND AND THEIR MAKING BY SINGLE-STAGE METHOD	613
VANDUNTS T.V.	
NEW TECHNOLOGICAL METHOD FOR PRODUCING MAGNETITE	620
MARTIROSYAN V.H., AGHAMYAN T.S., SASUNTSYAN M.E.	
SULPHIDE CONCENTRATION REACTIVITY INCREASE OF COPPER AND DEVELOPMENT OF COPPER-FERROUS ALLOYING COMPOSITIONS BY ALUMINIUM THERMAL METHOD	626
HAKOBYAN L.S.	
REDUCTION OF TUFF LOSSES ON OPEN-PIT EXTRACTING STONES OF THE CORRECT FORMS	635
KHACHATRYAN V.S., HAKOBYAN A.G.	
REALIZATION OF NUMERICAL MATHEMATICAL MODEL OF OPTIMUM DEVELOPMENT ELECTROPOWER SYSTEM BY THE METHOD OF DANZIG – WOLF DECOMPOSITION	642
SHAKHBAZYAN S.H., KHOSTIKYAN G.M., MANUKYAN P.S., HAROUTYUNYAN A.M.	
NONSYMMETRIC SHORT CIRCUIT ACCOUNTING BY TRANSFORMER TIE IN CHAIN	656
GNUNI T.S.	
ESTIMATION OF THE ELECTRICITY DEMAND SENSITIVITY OVER COST IN DISTRIBUTION SYSTEM OF ARMENIA	663

HAKOBYAN E.A., PITKEVICH G.I.	
ADAPTIVE CONTROL SYSTEM BY TRACTION ELECTRIC DRIVE OF HEAVY HAULER	673
MOVSESSYAN W.M., SARGSYAN G.M.	
SWITCHING LOSSES ANALYSIS OF RESONANT INVERTOR POWER SWITCHES	683
AZIZBEKYAN H.V., AZIZBEKYAN H.H., ARUTYUNYAN E.A., KAZARYAN R.A.	
TWO-DIMENTIONAL INCLINOMETER	691
NALBANDYAN S.G., KHACHATRYAN G.R.	
MULTIFUNCTIONAL MEDICO-BIOLOGICAL SYSTEM AS A UNIVERSAL MEANS OF BIOOBJECT INVESTIGATION	694
KARAYAN H.S.	
ON QUANTUM NEURAL CALCULATIONS	702
MELIQYAN V.SH., KOCHARYAN A.Y., CHOBANYAN S.G., MATEVOSYAN A.V., MARTIROSYAN A.G.	
NEW METHOD OF RSD CORRECTION IN 1.5 BIT STRUCTURE PIPELINE ADC	709
HAKOBYAN A.H.	
MODELLING CHARACTERISTICS OF HIGH TEMPERATURE SUPERCONDUCTING THIN FILM BASED ON OPTIC CONTROLLED FILTERS	717
AVETISYAN R.A., POGHOSYAN A.V.	
METHODS OF RATE FACTOR SELECTION IN MEDICAL INSURANCE	724
ASHCHIANTS E.P.	
COMMON ANALYTICAL DECISION PROBLEM OF LIQUID MOMENTUM IN PIPELINE	728